

nieuwsbrief hartfalen

Inhoud	Nummer	10
	Mei 2007	
Voorwoord	pag.1	Voorwoord Uit de enquête die werd gehouden door de NVHVV blijkt dat hartfalenverpleegkundigen het organiseren van (bij)scholing een belangrijk item vinden. Het verheugt mij dan ook, als voorzitter, om jullie mede te delen dat dit onderwerp onze volle aandacht heeft. Vorig jaar organiseerden wij reeds drie bijscholingsmiddagen, en ook dit jaar hebben wij wederom twee volle dagen georganiseerd ten behoeve van scholing. In tegenstelling tot de behoefte die jullie in de enquête aangaven constateren wij -jammer genoeg - dat de aanmeldingen achter blijven. Mogen wij nogmaals jullie aandacht vragen voor de scholing van 1 juni die zal handelen over slaapapneus. Het zal een zeer interessante dag worden, waarin jullie veel op de dagelijkse praktijk gerichte informatie zullen krijgen. Mogen wij jullie aandacht vragen voor deze dag en verzoeken om jullie zo snel mogelijk in te schrijven. Ook netwerken staat hoog op de agenda. Uiteraard is zo'n scholingsdag die je samen met je collega's doorbrengt, een uitermate geschikte dag om te netwerken en ideeën uit te wisselen. Beste mensen, benut deze dagen en bezoek ze massaal. Laat jullie collega's uit de werkgroep die deze dag organiseren, niet in de kou staan! Meld je aan, via de website van de NVHVV. Wij hopen van harte jullie te kunnen begroeten op 1 juni! Tot dan! Josiane Janssen
1 Wij willen weten wat u op uw hart heeft!	pag.2	
2 Carvasz november 2006	pag.2	
3 Hartfalen en cardio implantaten	pag.3	
4 Inloopsprekuren Hartfalen	pag.4	
5 Zorgvernieuwing	pag.4	
6 Oproep aan collega's	pag.4	
7 Afstudeeronderzoek telemedicines	pag.5	
8 Vooraankondiging themamiddag palliatieve zorg	pag.5	
9 Symposia en congressen	pag.5	
U kunt de leden van de werkgroep benaderen via de website van de NVHVV www.nvhvv.nl U kunt daar vragen stellen aan de werkgroepleden: *Josiane Janssen – Academisch Zkhs. Maastricht E-mail: J.Boyne@groupwise.azm.nl *Patricia Ninaber – Rijstate Alysis Zorggroep E-mail: hartfalen@alysis.nl Arnhem *Marjo Schmidt – Spaarne-ziekenhuis E-mail: schidtm@SpaarneZiekenhuis.nl *Gees van Rossum – Slotervaart ZH Amsterdam E-mail: cagvr@slz.nl *Hanneke Glazenburg - Medisch Spectrum Twente Enschede Email: h.glazenburg@ziekenhuis-mst.nl		
Redactie: U kunt informatie voor de nieuwsbrief (lieft per e-mail) aanleveren bij Marjo Schmidt - werkgroep hartfalenverpleegkundigen. Email: schidtm@SpaarneZiekenhuis.nl		

1 “Wij willen weten wat U op het hart heeft?”

Eind vorig jaar werd een enquête gehouden onder de NVHVV-leden om de verwachtingen die zij van de werkgroep hartfalen hebben, in kaart te brengen.

76% Van de respondenten vond het een taak van de werkgroep om richtlijnen en protocollen te ontwikkelen en 63% wil graag dat de werkgroep gestalte geeft aan Evidence Based Care.

Mogelijk zijn er verpleegkundigen die niet op de hoogte zijn dat er een Multidisciplinaire richtlijn Chronisch Hartfalen” van het CBO bestaat. Deze richtlijn is te downloaden via www.CBO.nl. De laatste richtlijn dateert van 2002. Recent is een werkgroep samengesteld bestaande uit cardiologen, huisartsen, leden van de NVHVV en LEVV, om de richtlijn te updaten. Als werkgroep lijkt ons dit een goede leidraad om evidence based te werken.

Ook bijscholing (60%) staat hoog in het vaandel bij de respondenten. Aan deze wens wordt sinds vorig jaar reeds gehoor gegeven. Tweemaal per jaar worden er bijscholingsdagen georganiseerd, waarvan de eerstkomende scholingsdag plaatsvindt op 1 juni, met als onderwerp “Slaapapneus”. Hiervoor kan nog worden ingeschreven via de website.

Tevens blijkt er belangstelling te zijn voor netwerkdagen; als werkgroep hebben we besloten hier voorlopig geen invulling aan te geven, en willen we afwachten of de scholingsdagen, de nieuwsbrief, enz. in deze behoefte kunnen voorzien.

De positie (55%) van de verpleegkundige in de chronische zorg staat landelijk ter discussie.

De V&VN discussieert met diverse, landelijke organisaties over o.a. nieuwe richtlijnen, het verbeteren van opleidingen en het veranderen van wet- en regelgeving.

De werkgroep zal zich inzetten om het belang van ketenzorg onder de aandacht te brengen bij het – eerder genoemde – updaten van de multidisciplinaire richtlijnen.

Ketenzorg is een actueel onderwerp; 46% gaf aan dat de werkgroep daar een rol in zou kunnen spelen. Ketenzorg is sterk afhankelijk van de samenwerkingsverbanden die wel of niet zijn vastgelegd in verschillende regio’s. In bepaalde regio’s verloopt de samenwerking nagenoeg optimaal en in andere regio’s komt het nauwelijks van de grond. Het zou een persoonlijke uitdaging kunnen zijn om te onderzoeken wat er mogelijk is op het gebied van ketenzorg in jouw regio, en eens te informeren op plaatsen waar het goed van de grond is gekomen.

Tot slot werd de wens aangegeven (46%) om alle hartfalenpoliklinieken in kaart brengen in Nederland. Dit is al opgepakt en gebeurt via de website van de NVHVV. Sta je er nog niet bij, meld je dan zo snel mogelijk aan!

Het invullen van de vragenlijst heeft de werkgroep een beeld gegeven van wat er bij jullie leeft en wij willen jullie daarom danken voor het beantwoorden van de vragen.

Wij zullen ons dit jaar verder inzetten om de scholingsdagen een definitief karakter te geven, en leveren zoals vermeld een bijdrage aan het updaten van de richtlijnen. Mogelijk dat we ons dan volgend jaar kunnen richten op het opzetten van regiobijeenkomsten, echter daarvoor hebben we jullie hulp hard nodig! Wij rekenen er dan ook op (meer) mensen bereid te vinden die ons zullen steunen hierbij!

Marjo Schmidt

Namens de werkgroep “Hartfalen”

2 Carvasz november 2006:

Tijdens het laatste Carvasz congres werd een enquêteformulier, dat betrekking had op regiobijeenkomsten, uitgedeeld onder de deelnemers. 102 respondenten vulden deze vragen in. Hierbij viel op dat 36% het op prijs zou stellen indien er regionale bijeenkomsten werden georganiseerd, echter 81% van de ondervraagden zegt geen contactpersoon hiervoor te willen zijn! Ook wil 71% geen contactpersoon zijn voor het ziekenhuis waar hij/zij werkt!

Kunnen wij hieruit opmaken dat slechts een klein gedeelte van de hartfalenverpleegkundigen tijd wil of kan vrij maken om zich actief in te zetten?

In diverse regio's vindt een regionale bijeenkomst plaats, waarvan de opzet per regio verschillend is. In Noord-Holland zijn hartfalenverpleegkundigen en verpleegkundigen uit de wijk met aandachtsgebied hartfalen, aanwezig en wordt per bijeenkomst een onderwerp besproken dat de belangstelling heeft, besproken. De regio Amsterdam heeft positieve bijdragen geleverd aan bijv. het ontwikkelen van medicatieprotocollen. Ook cardiologen zijn aanwezig tijdens deze bijeenkomsten. In deze regio spelen ook sponsors een rol.

Een aantal regio's valt op door de grote afstanden tussen de verschillende ziekenhuizen. Op de kaart van Nederland zijn een aantal witte vlekken zichtbaar, hier worden (nog) geen regionale bijeenkomsten gehouden.

Het zou leuk zijn om te horen hoe jullie regionale bijeenkomst eruit ziet! Welke ziekenhuizen doen mee, hoe vaak komen jullie bij elkaar, wie zijn de deelnemers, enz.?

In de volgende nieuwsbrief komen we op dit onderwerp terug.

Graag jullie reacties mailen naar schidtm@SpaarneZiekenhuis.nl

Marjo Schmidt

Namens de werkgroep Hartfalen

3 Hartfalen en Cardio-implantaten

Sinds een aantal jaren worden er op geleide van de "evidence based medicine" sommige hartfalen patiënten voorzien van een pacemaker of implanteerbare cardioverteerder-defibrillator (ICD), al dan niet inclusief "Cardiale Resynchronisatie Therapie" (CRT). Uit allerlei studies blijkt dat deze patiënten vooruitgaan in levenskwaliteit, minder ziekenhuisopnames hoeven te ondergaan en een langer leven. De indicaties om CRT toe te passen worden steeds uitgebreider, dus in de toekomst zullen meer en meer patiënten op de hartfalenpoli's komen met zo'n cardio-implantaat.

Wat kan dit toestel (naast de genoemde voordelen voor de patiënt) nog toevoegen voor de hartfalenverpleegkundigen? Op dit ogenblik zit er in het geheugen van de meeste CRT units allerlei diagnostiek die toegevoegde waarde kan hebben bij de reguliere bandeling op de hartfalenpoli. Voor de meeste fabrikanten geldt dat dag/nacht hartritmes, optreden van boezemritmestoornissen, patiëntenactiviteit, etc. al dan niet in overzichtelijke grafieken uit de geïmplanteerde units kunnen worden gehaald. Het is zelfs mogelijk dat longcongestie, kan worden gemeten en zodoende een aankomende decompensatie kan worden gesignaleerd (alleen in Medtronic units).

In de toekomst gaan daar ook nog continue drukgegevens uit het hart aan toegevoegd worden en zo mogelijk nog veel meer parameters. Fabrikanten van deze cardio-implantaten werken nu aan systemen waarmee in de toekomst alle genoemde gegevens voor alle betrokken partijen zichtbaar gemaakt kunnen worden via het internet. Naast de patiëntgegevens die er nu al zijn bij een visite, zal er in de nabije toekomst waarschijnlijk nog een heel arsenaal aan diagnostische gegevens vrij gaan komen voor patiënten die in het bezit zijn van een cardio-implantaat.

Dit zal er ook toe gaan leiden dat er veel meer overleg en/of samenwerking moet gaan komen tussen de verschillende disciplines in de kliniek. De hartfalenpoli, en dus de hartfalenverpleegkundige zal in de toekomst een steeds belangrijkere rol gaan spelen, daar dit het centrum gaat worden van al deze gegevens die over een patiënt bekend zijn. De spin in het (wereldwijde) web van data en de interpretatie hiervan om patiënten (nog) adequater te behandelen zal de hartfalenpoli's zijn.

Serge Beneker, Medtronic

serge.beneker@medtronic.com

4 Inloopspreekuur Hartenzorg:

Op initiatief van de hartfalenpolikliniek, organiseert het Spaarne Ziekenhuis, Hoofddorp, in samenwerking met Hartenzorg, vanaf 16 april een inloopspreekuur voor mensen met Hartfalen. Ieder 3^e maandag van de maand, van 10.30 – 11.30 uur, zal dit gaan plaats vinden. Er is dan een ervaringsdeskundige van Hartenzorg aanwezig om mensen met vragen over Hartfalen, hun naasten en andere belangstellenden persoonlijk te woord te staan. Deze ervaringsdeskundige is een speciaal opgeleide patiënten begeleider die begeleiding kan geven bij de verwerking van een hartaandoening. Belangrijk gegeven is dat het inloopspreekuur een vorm van lotgenotencontact is. Het leek ons een goede aanvulling op de reguliere begeleiding die al plaatsvindt op de Hartfalenpolikliniek. Over onze ervaringen met het inloopspreekuur zullen wij in de volgende nieuwsbrief meer vertellen.

Ellen van Esveld, hartfalenverpleegkundige,
Spaarne Ziekenhuis, Hoofddorp
hartfalen@spaarneziekenhuis.nl

5 Zorgvernieuwing

Waarom een databank Hart- en Vaatzorg?

De Nederlandse Hartstichting streeft naar een hogere kwaliteit van de zorg voorpatiënten met hart- en vaatziekten, inclusief beroerten. Op veel plaatsen in Nederland wordt gewerkt aan vernieuwende projecten in de Hart- en Vaatzorg. De Hartstichting ziet graag dat betrokkenen van al deze projecten en initiatieven zoveel mogelijk van elkaar leren en elkaar hierin versterken en aanvullen. Resultaten van vernieuwingsprojecten leveren vaak nieuwe zorg of specifieke zorgprotocollen op. Een databank kan deze resultaten voor een ieder beschikbaar stellen.

Voor wie is de databank?

De databank is bedoeld voor professionals, kwaliteitsmedewerkers, innovatoren, onderzoekers en studenten in de Hart- en Vaatzorg.

Zij die werken aan zorginnovaties, die naar specifieke vormen van Hart- en Vaatzorg willen verwijzen of die de kwaliteit van de zorgverlening willen verbeteren.

www.nederlandsehartstichting.nl

6 Oproep aan collega's:

Rond Zwolle behandelen we patiënten met hartfalen thuis. Dit gaat om patiënten die tot nu toe i.p. alleen lasix IV nodig hebben. Binnenkort willen we deze behandelingen thuis gaan uitbreiden met dopamine en nitroglycerine. Hiervoor moeten we protocollen ontwikkelen.

Is er iemand die hier info over heeft of al protocollen hiervoor heeft?

Zou je dit willen sturen aan:

h.aalbers@isala.nl

Bedankt!

Hermien Trenning

Verpl. Chance@home

Isala klinieken

Locatie Weezenlanden Zwolle

7. Afstudeeronderzoek telemedicine

Op dit moment zijn er veel ontwikkelingen gaande op het gebied van nieuwe technologie in de zorg. Er is echter helaas nog zeer weinig bekend over hoe zorgprofessionals hierover denken en dit ervaren. Op dit moment ben ik, Nienke Nijhof, bezig met mijn afstudeeronderzoek voor mijn studie Toegepaste Communicatiewetenschap aan de Universiteit Twente. In mijn onderzoek houd ik mij bezig met telemedicine, het op afstand toepassen van zorgdiensten in de thuissituatie met behulp van informatie- en communicatietechnologie (telefonie en internet) en in dit onderzoek bekijk ik wat noodzakelijk is om telemedicine tot een succes te maken voor zorgprofessionals. Nu ben ik benieuwd naar uw mening over dit onderwerp, ook als u geen eerdere ervaring heeft met telemedicine of niet precies weet wat de mogelijkheden zijn. Vandaar dat ik u bij deze er alvast attent op wil maken dat ik in mei een vragenlijst zal plaatsen op het forum van de NVHVV site. Ik zou u zeer dankbaar zijn voor het invullen hiervan. Mocht u eerder vragen hebben dan kunt u mij mailen op n.nijhof@student.utwente.nl. Uiteraard zult u aan het einde van mijn onderzoek op de hoogte worden gebracht van de uiteindelijke resultaten.

8 Vooraankondiging Themamiddag palliatieve zorg bij mensen met hartfalen en/of COPD op 27 september 2007.

Graag maak ik u er op attent dat de Vereniging van Integrale Kankercentra samen met Stichting Agora een themamiddag organiseert over palliatieve zorg bij terminaal hart- en longfalen op 27 september

De middag bevat de volgende onderdelen:

- Presentatie over het beloop van de beide aandoeningen, overgang naar de palliatieve fase, medicatie, de laatste uren.....
- Wetenschappelijk onderzoek op het gebied van palliatieve zorg voor patiënten met COPD of hartfalen.
- Casuïstiekbesprekingen in subgroepjes
- Informatiestand (boeken uit documentatiecentrum, VIKC richtlijnenboek, artikelen, folders (bijv. feiten en fabels over morfine, hartfalenpoli, longnetwerken, etc.)

Datum en tijd: 27 september 2007, 13.00 tot 17.00 uur.

Locatie: Bunnik.

Kosten: ongeveer € 25,- (het definitieve bedrag wordt nog vastgesteld).

Zie voor aanmelding de volgende link:

<http://www.palliatief.nl/Extra/Actueel/Agenda/tabid/2294/ctl/Details/mid/3253/ItemID/418/Default.aspx>

9 Symposia en congressen:

1-12 Mei	Heart Failure Management Network 'How to Set Up, run and develop a HF Management Programme.' European Heart House in Sophia Antipolis, Nice. http://www.escardio.org/congresses/courses/EducationalProgramme
31 mei-1 juni	Venticare, http://www.venticare.nl/
1 juni	CNE-HF: Hartfalen en Slaap-apneus
9 Juni-12 Juni	European Heart Failure congres, Hamburg http://www.escardio.org/congresses/HF/HF2007/
1-5 september	ESC Congress 2007 in Wenen, Oostenrijk
25 september	CNE-HF: Bijscholing hartfalen: ochtendprogramma: longlijden- hartfalen- BNP, middagprogramma: depressie, herkennen in de praktijk. Uitnodiging volgt
27 September	Themamiddag palliatieve zorg bij mensen met hartfalen en/of COPD
23 November	CarVasz, Ede, www.carvasz.nl

